

תאריך עדכון: 02/2019

קריאה בספר הזוהר (קריאת טקסטים)

מספר הקורס: 30213/01

המרצה: פרופ' ד. אברמס

סוג הקורס: הרצאה

שנת הלימודים: תש"פ

סמסטר: א+ב

היקף שעות: 4 ש"ש = 2 נ"ז

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

מטרת הקורס ללמוד את הרקע המחקרי על המעמד והאופי הספרותי של הזוהר ולקרוא משך השנה מתוך ספרות הזוהר.

הקורס ישים כמבוא לזוהר, הקשרו, רעיונותיו ואימון בכיתה בקריאה יחד של הטקסט של הזוהר. הלומדים בקורס יקראו את ספרות המחקר ויחד עם המרצה ידונו במשמעות של הטקסט והבנת הנקרא. כמו כן בשיעורים נידון בגישות השונות של המחקר היום. הלומדים בקורס יצאו עם רקע עשיר בלימוד הזוהר והיכולת לקרוא קצת מהחיבור החשוב ביותר בספרות הקבלה.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים: נלמד בכיתה את פרשת בא אל פרעה (ח"ב דף לב ע"א – מב ע"א במהדורות המסורתיות) מתוך המהדורה "זוהר עם תרגום הזוהר ללשון הקדש", תרגם הרב אדרי, הוצאת יריד הספרים, ירושלים תשנ"ח, כרך ד, קעו ואילך, תרגום מבואר לפרשה הוכן על ידי ד' מט: *The Zohar: Pritzker Edition, translation and commentary by Daniel C. Matt, Stanford 2007, volume 4, pp, 136-200* ניתן להיעזר גם במהדורת "מתוק מדבש", שמציגה את הטקסט הארמי יחד עם פירוש פשוט שכולל בתוכו תרגום לטקסט הארמי. נפתח בהרצאות על אודות הזוהר, הופעתו והרקע המחקרי להבנת ספרות זו. אז נעבור לקריאה ודיון יחד בפרשת שמות שנלמד. ניעזר בכלים הנזכרים למעלה, התרגומים והפירושים כדי לדרוש ופרש את הטקסט הזוהרי.

מהלך השיעורים: הקורס יפתח במבוא על הזוהר והסטודנטים יקראו בבית את המחקר הרשום בסליבוס. בכיתה נקרא את הטקסט של הזוהר וכל סטודנט ידפיס או יצלם את הטקסט ויביא אותו לכיתה כדי שנקרא ביחד את הזוהר.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: מבוא, רקע היסטורי, תולדות המחקר, קריאה בזוהר.

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	מבוא לספרות הזוהר	שלום, זרמים ותשבי, משנת הזוהר	
2	מבוא לספרות הזוהר	ליבס, כיצד	
3	מבוא לספרות הזוהר	ליבס רנסנס	
4	מבוא לספרות הזוהר	הוס	
5	מבוא לספרות הזוהר	מרוז	
6	מבוא לספרות הזוהר	אברמס	
7	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
8	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
9	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
10	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
11	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
12	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
13	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	
14	קריאה בזוהר	הטקסט הזוהרי	

ג. דרישות קדם:

אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

קריאת חובה, השתתפות בכיתה, תרגיל כמתואר למטה ועבודה בסוף הקורס, נוכחות חובה, 80 אחוז

תרגיל: מטרת התרגיל ללמוד איך להגיע אל המהדורות הראשונות והטובות הנמצאות בספריה ובאתרים שבאינטרנט ולהבין את היחסים ביניהן. כל סטודנט/ית י/תדפיס עמוד אחד מן הפרשה שאנו לומדים לפי מהדורת "תורת אמת", "זוהר עם תרגום ללשון הקדש" או כל מהדורה מודפסת. מכאן יש לאתר את אותו הטקסט במהדורות הראשונות, קרימונה ומנטובה ובנוסף של דניאל מט בהוצאת סטנפורד. יש להגיש צילומים של הטקסט הנבחר מכל מהדורה ולסמן על הצילומים את המילה הראשונה והאחרונה מהעמוד שבחרתם בו. ייתכן שהטקסט של העמוד הוא יפרוס על פני שני עמודים של כל מהדורה אחרת. כאמור, במהדורת מרגליות (הנמצאת בספריה לפילוסופיה ובכל ספריה טובה) תמצאו באופן אנכי ובאותיות קטנות את ההפניות לעמוד של מהדורת קרימונה. נא להזק את העמודים, לכתוב את שמותיכם על עמוד השער שתצרפו ולהגיש אותם אלי.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

נוכחות, קריאת חובה, השתתפות בכיתה, תרגיל כמתואר למטה ועבודה בסוף הקורס

ו. ביבליוגרפיה:

- אברמס, דניאל. 'זוהר, ספר ו'ספר הזוהר': לתולדות ההנחות והציפיות של המקובלים והחוקרים', קבלה יב (תשס"ד), עמ' 201-232.
- הוס, בועז. כזוהר הרקיע, פרקים בהתקבלות הזוהר ובהבניית ערכו הסמלי, ירושלים תשס"ח, עמ' 83-43.
- ליבס, יהודה. 'הזוהר כרנסנס', דעת 46 (תשס"א), עמ' 5-12
<http://pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/zohar.html>
- ליבס, יהודה. 'כיצד נתחבר ספר הזוהר', מחקרי ירושלים במחשבת ישראל ח (תשמ"ט), עמ' 71-1
- מרוז, רונית. 'רקמתו של מיתוס – דיון בשני סיפורים בזוהר', לימוד ודעת במחשבה, בעריכת ח' קריסל, באר שבע, תשס"ו, עמ' 167-205;
www.tau.ac.il/humanities/kabbalah/files/MerozWeavingMyth.pdf
- מרוז, רונית. "'ואני לא הייתי שם?!' קובלנותיו של רשב"י על פי סיפור זוהרי בלתי ידוע', תרביץ (ע א) תשס"ב, עמ' 163-193.
- מרוז, רונית. ר' יעקב ש"צ ושותפיו ליצירת זוהר, סתרי תורה", קבלה כב (תשע"א), כרך א, עמ' 253-281.
- מרוז, רונית. 'חניכתו של ר' חייא – שתי גרסאות של סיפור מן הזוהר', מעשה סיפור ג, רמת גן תשע"ג, עמ' 116-163/
- שלום, גרשם. 'האם חבר רבי משה די ליאון את ספר הזוהר', מדעי היהדות א (תרפ"ו), עמ' 16-29.
- שלום גרשם. זרמים ראשיים במיסטיקה היהודית, תל אביב 2016, עמ' 171-260
- תשבי, ישעיה. משנת הזוהר, ירושלים, תשי"ז, א, עמ' 17-116.
- Meroz, Ronit, "Zoharic Narratives and their Adaptations", *Hispania Judaica* 3 (2001), pp. 3-63
- Meroz, Ronit. 'Der Aufbau des Buches Sohar', *PaRDeS: Zeitschrift der Vereinigung für Jüdischen Studien V.II* (2005), pp. 16-36.
- Wolfson, Elliot. *Luminal Darkness: Imaginal Gleanings from Zoharic Literature*, Oxford 2007

ז. שם הקורס באנגלית: Readings in the Zohar